

4 בנובמבר 2025

לכבוד

חה"כ הרב גלעד קריב

יו"ר ועדת העלייה והקליטה

באמצעות דוא"ל

הנדון: בקשה לדיון בנושא זמני המתנה בלתי סבירים וכשלים אחרים בהליך להסדרת מעמד מכוח

זוגיות

שלום רב,

פנייה זו מוגשת מטעם האגודה הישראלית לזוגות בינלאומיים (ע"ר), בבקשה לקביעת דיון בסוגיית זמני טיפול והמתנה בלתי סבירים וכשלים נוספים בהליך להסדרת מעמד של בני זוג זרים ברשות האוכלוסין:

1. על פי נתוני רשות האוכלוסין, מדי שנה מוגשות כ-5,250 בקשות חדשות להסדרת מעמד לבני זוג זרים של ישראלים. הנהלים המגדירים את ההליכים להסדרת מעמד מותירים שיקול דעת כמעט בלתי מוגבל בידי רשות האוכלוסין ואף לא מתווים זמני מקסימום לטיפול בבקשות ומתן החלטות. משכך, זוגות בינלאומיים נדרשים לעמוד בתנאים, עיכובים וזמני המתנה שלעיתים קרובות חורגים מהתנהלות סבירה של רשות מנהלית. כך לדוגמה, במקרים רבים מדובר על **המתנה מצטברת של יותר משנה** מרגע הגשת הבקשה ועד קבלת המעמד בפועל, וזאת כתוצאה מסיבות שונות כגון חוסר בכוח אדם, חוסר תקשורת עם המבקשים, הוספת דרישות חדשות במפתיע, יישום שגוי של הנהלים ועוד.

2. זמני המתנה ארוכים, עיכובים שונים ושירות לוקה בחסר פוגעים בזכויותיהם של זוגות ותאים משפחתיים ישראלים-בינלאומיים. הכשלים הללו מובילים, בין היתר, להפרדה ממושכת בין בני זוג והורים מילדים; פגיעה כלכלית בתא המשפחתי עקב שהייה ממושכת במעמד שלא מתיר העסקה; מניעת זכאות לביטוח בריאות ממלכתי וזכויות סוציאליות אחרות; חוסר יכולת לצאת מהארץ בתקופות הביניים עקב חוסר בהירות לעניין מדיניות הכניסה; תשלומים עבור הארכה חוזרת ונשנית של אשרות זמניות, ועוד. **חוסר השקיפות והגדרת זמני הטיפול בבקשות נתפסים כאחד הגורמים הפוגעניים ביותר בהליך הסדרת המעמד, המונע מזוגות לתכנן את עתידם וחייהם.**

3. האגודה הישראלית לזוגות בינלאומיים, כגוף המייצג עשרות אלפי זוגות שנמצאים בהליכים של הסדרת מעמד מול רשות אוכלוסין, מעוניינת להיות חלק בתהליך גיבוש פתרונות פרקטיים למצוקות הקשות. להלן הצעתנו לפתרונות פשוטים יחסית ליישום אשר יתרמו ליעילות ההליך המדורג ושיפור השירות:

א. **טיפול ראוי בשגרירויות ומתן אשרה ראשונה שם** – על פי הנוהל, זוגות הנמצאים בחו"ל נדרשים להגיש את בקשתם להסדרת מעמד בנציגות ישראל בחו"ל. בפועל, נציגויות רבות מפנות את הזוגות להגיע לישראל ולהגיש את הבקשה בארץ – בניגוד להוראות הנוהל. במקרים שכן מטופלים, הקונסוליות מעבירות את הבקשות למטה רשות האוכלוסין

בירושלים, שבוחן את הבקשה ומאשר את הכניסה לישראל במעמד תייר ב/2. לאחר מכן מופנים הזוגות להגיש בקשה מחדש באופן מקוון, כולל מסמכים שכבר נמסרו, ולהמתין שוב לתשובות – כאילו לא נעשה דבר בעניינם. מדובר בכפל בירוקרטי הפוגע הן בזוגות והן במשאבי המדינה. מוצע לאפשר לזוגות המתגוררים יחד בחו"ל להתחיל את ההליך ולקבל אשרה ראשונית כבר בשגרירות, כך שלאחר ההגעה וההתאקלמות בארץ יוכלו לפנות ללשכה בישראל לקראת סיום האשרה להמשך ההליך.

ב. **מתן אשרה לשנה וחצי במקום שנה** – אשרות בהליך המדורג ניתנות לתקופה של עד שנה בלבד. לצמצום העומס בלשכות ולהפחתת תדירות הפגישות, מוצע להאריך את תוקף האשרות הזמניות לאורך ההליך המדורג לשנה וחצי בכל פעם. שינוי זה יאפשר שחרור משמעותי של תורים וייעול עבודת הלשכות, מבלי לפגוע באמצעי לבחינת כנות הקשר לאורך זמן.

ג. **מתן אפשרות לאשרת תייר לבני זוג בהליך הוכחה קצר ויעיל** – זוגות בינלאומיים רבים אינם מעוניינים בשלב הראשון לקבוע את ישראל כמרכז חייהם, אך כיום אין אפשרות למגורים ממושכים בישראל מחוץ להליך המדורג. מוצע לאפשר מסלול פשוט למתן מעמד תייר לתקופה של עד שנה וחצי לזוגות שאינם מבקשים אישור עבודה או תושבות. הדבר יתרום לצמצום העומס על רשות האוכלוסין. ניתן להגביל את הזכאות למדינות שאין מהוות סיכון להגירה בלתי חוקית או להתנות בהפקדת ערבות כספית שתבטיח את היציאה מישראל במועד.

ד. **קיצור הליך אוטומטי לזוגות שנישאו לאחר תקופה במעמד ב/1** – כיום זוגות נשואים נדרשים להליך מדורג בן ארבע שנים, בעוד זוגות לא נשואים נדרשים להליך בן שבע שנים. עם זאת, זוגות שנישאו לאחר תקופה ארוכה במעמד ב/1 אינם נהנים מקיצור הליך, אף שהוכיחו זוגיות ממושכת. מוצע לקבוע כי התקופה שבה שהו בני הזוג במעמד ב/1 טרם הנישואין תובא בחשבון במסגרת ההליך המדורג לאחר הנישואין.

ה. **הגבלת זמני טיפול בבקשות והסדרת עומסים בין הלשכות** – דוח מבקר המדינה משנת 2016 הצביע על היעדר קביעת זמני טיפול מירביים בבקשות להסדרת מעמד ככשל מרכזי בהליך. כיום זמני ההמתנה ארוכים בצורה בלתי סבירה, תוך הבדלים משמעותיים בין לשכות. מוצע לקבוע זמני טיפול מירביים לבקשות, במיוחד לפתיחת הליך מדורג, באופן התואם התנהלות מנהלית תקינה. בנוסף, מוצע לאפשר לזוגות להגיש בקשה בכל לשכה בארץ, או לחלופין – שהרשות תנתב את הבקשות בהתאם לעומס בין הלשכות, כדי להבטיח טיפול יעיל ושוויוני ללא קשר למקום המגורים.

ו. **ביטול ההליך בנתי"ב** – על פי נהלי רשות האוכלוסין, כאשר בן הזוג הזר הוא אזרח אחת ממדינות ברית המועצות לשעבר, נדרשים בני הזוג לפנות לנתי"ב, למלא שאלון (הזמין ברוסית בלבד) ולעבור ריאיון כתנאי לפתיחת ההליך המדורג. הליך זה נמשך חודשים וגורם

לעיתים ניכרים. סמכות נתיב לעסוק בהליכי הסדרת מעמד מכוח זוגיות אינה מעוגנת בחוק או בהחלטת ממשלה, ומקור סמכותה אינו ברור. מן הפניות לעמותה עולה כי הריאיון בנתיב הוא שטחי, שכן נתיב עוסקת בבדיקת זכאות לעלייה – נושא שאינו נוגע לזוגות בינלאומיים. לפיכך, מוצע לבטל את הדרישה לפנייה לנתיב עבור בני זוג ממדינות ברה"מ לשעבר, ולהשוות את תנאי הטיפול לאלו של זוגות ממדינות אחרות.

ז. **אישור תרגום על ידי נוטריון** – נוהל הטיפול באימות תעודה ציבורית שניתנה בחו"ל (1.3.0001) קובע כי "אישור נוטריוני על תרגום שנעשה על ידי אדם אחר אינו מהווה תרגום נוטריוני". קביעה זו עומדת בסתירה לסעיף 15 לחוק הנוטריונים, המאפשר לנוטריון לאשר נכונות תרגום גם אם לא ביצע אותו בעצמו, ובלבד שהוא בקיא בשתי השפות ובדק את נכונותו. דרישת הרשות כי הנוטריון יבצע את התרגום בעצמו גורמת לעיתים ולמעמסה כלכלית נוספת על המבקשים. מוצע לעדכן את הנוהל כך שיתאם את החוק ויאפשר לנוטריון הדובר את שתי השפות לאשר נכונות תרגום שנעשה על ידי אחר.

4. נוכח האמור, נבקש לקיים דיון בוועדה בנוכחות נציגי רשות האוכלוסין, משרד החוץ, נתי"ב וגורמים נוספים, במטרה להביא לשיפור המצב, וגיבוש פתרונות ישימים בשיתוף פעולה. אנו סבורים כי שיח ישיר ופתוח יתרום להבנת הקשיים ויאפשר מציאת פתרונות הולמים שיקלו הן על המבקשים והן על העומס ברשות האוכלוסין.

בכבוד רב,

ליאור ברס, עו"ד

יו"ר האגודה הישראלית לזוגות בינלאומיים.